

Ministrų Pirmininkų pareiškimas

Ingrida Šimonytė (Lietuva), Arturs Krišjānis Kariņš (Latvija), Kaja Kallas (Estija) ir Mateusz Morawiecki (Lenkija)

dėl hibridinės Baltarusijos atakos prieš mūsų sienas

Mes, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos Ministrai Pirmininkai, išreiškiame didelį susirūpinimą dėl padėties prie Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos sienų su Baltarusija. Mums aišku, kad dabartinę krizę suplanavo ir sistemingai organizavo Aliksandro Lukašenkos režimas. Imigrantų naudojimas kaimyninėms šalims destabilizuoti yra akivaizdus tarptautinės teisės pažeidimas, laikomas hibridiniu išpuoliu prieš Latviją, Lietuvą, Lenkiją ir kartu prieš visą Europos Sąjungą (ES).

Esant tokiai beprecedentei situacijai mūsų regione, Lietuva, Latvija, Estija ir Lenkija vertina aiškų ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą vieningai saugoti ES išorės sieną. ES ir jos valstybių narių vienybė ir skubi diplomatinė, finansinė ir techninė parama yra ypač svarbūs veiksmingai atsakant į Lukašenkos režimo keliamus iššūkius.

Lygiai taip pat svarbu kartu naudoti visas turimas diplomatines ir praktines priemones, kad kuo greičiau būtų panaikinti nauji beprasidedantys neteisėtos migracijos maršrutai.

ES turime pasinaudoti šiuo impulsu, kad permąstytume savo požiūrį į sienų apsaugą. Esame tvirtai įsitikinę, kad Europos išorės sienų apsauga yra ne tik atskirų valstybių narių pareiga, bet ir bendra ES atsakomybė. Todėl ES lygiu tam turėtų būti skiriamas tinkamas politinis dėmesys ir pakankamas finansavimas.

Taip pat manome, kad pats laikas atkreipti Jungtinių Tautų (JT), taip pat JT Saugumo Tarybos dėmesį į netinkamo elgesio su migrantais Baltarusijos teritorijoje klausimą. Raginame JT vyriausiąjį pabėgėlių reikalų komisarą imtis aktyvių veiksmų padedant išspręsti šią situaciją ir reikalauti, kad Baltarusijos Respublika laikytųsi savo tarptautinių įsipareigojimų, prisiimtų, *inter alia*, pagal Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą. Taip pat raginame JT Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biurą Minske nedelsiant imtis reikšmingų pastangų, kad būtų išspręstas šis klausimas su Baltarusijos valdžios institucijomis.

Baltarusija privalo prisiimti visą atsakomybę už žmones, kurių atvykimą į savo teritoriją ji pati organizavo. Nepriimtina, kad į Baltarusiją atvykę žmonės yra neteisėtai nukreipiami prie ES išorės sienos, vėliau jiems neleidžiant grįžti į savo gyvenamąsias šalis. Pabėgėlių ir imigrantų pavertimas ginklu kelia grėsmę ES regioniniam saugumui ir yra rimtas žmogaus teisių pažeidimas. Tokį elgesį turėtų griežčiausiai pasmerkti visa demokratinė bendruomenė.

Esame pasirengę suteikti visą būtiną apsaugą asmenims, kurie atvyksta į mūsų šalis tarptautinės pabėgėlių teisės ir mūsų įsipareigojimų sąlygomis, tačiau imsime visų būtinų veiksmų, įskaitant tolesnį pasisakymą už galimas naujas ES ribojančias priemones, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai tolesnei neteisėtai Baltarusijos valstybės organizuojamai imigracijai.

Mes, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos Ministrai Pirmininkai, raginame Baltarusijos valdžios institucijas vengti tolesnės eskalacijos mūsų dvišaliuose santykiuose bei ES atžvilgiu. Vienintelis būdas išspręsti esamą politinę krizę Baltarusijoje yra pradėti tikrą vidinį dialogą su visomis vidaus politinėmis jėgomis, suinteresuotomis formuoti Baltarusijos ateitį, su Baltarusijos pilietinės visuomenės atstovais, įskaitant ir tuos, kurie buvo priversti palikti šalį, ir paleisti visus politinius kalinius, įskaitant tautines mažumas, ir kuo greičiau surengti laisvus ir sąžiningus rinkimus.